KỲ 01: BÀI ĐẦU TIÊN
LUẬT CỦA NHÀ TẠO LẬP THỊ TRƯỜNG

(Đăng trên The Magazine of Wall Street 17/03/1923)

Mở đầu cho chuyên mục lớp học nâng cao trên The Magazine of Wall Street, chúng ta sẽ không bắt đầu từ những chuỗi bài hướng dẫn cơ bản như làm thế nào kiếm tiền từ chứng khoán và cổ phiếu, bởi vì chúng ta đã thấy những con người không bao giờ kiếm được tiền trên những luật lệ hà khắc của phố Wall từ thế hệ này sang thế hệ khác. Thay vào đó, chúng tôi sẽ trình bày các minh họa thực tế từ việc lựa chọn trong những dữ kiện sẵn có tới các yếu tố quan trọng đặc biệt phù hợp với những yêu cầu cần có của nhà giao dịch trên thị trường.

Để thành công trên thị trường, trader phải xây dựng được hệ thống giao dịch của riêng mình và nghiêm chỉnh thực hiện theo. Bước đầu tiên là xác định lĩnh vực mình sẽ tham gia, liệt kê các mục tiêu, các yếu tố quan trọng phù hợp với phương pháp mà các bạn đang xây dựng.

Chúng ta thường xuyên gặp cụm từ "The Wall Street Game" và coi nó cao hơn cả một môn nghệ thuật hoặc khoa học; nhưng những ai nghĩ theo chiều hướng đó cần phải nhớ rằng hiếm có ai tự chơi một mình cả. Họ sẽ có một hoặc nhiều phe đối diện. Như một luật lệ, trên thị trường chứng khoán, phe đối diện của họ chính là những nhà giao dịch có kỹ năng cao hơn họ; hãy tưởng tượng rằng họ chỉ có khả năng tham gia khi không vượt quá khả năng của họ, như vậy, họ phải bắt đầu theo một cách tương tự như trong những ván cờ, ván bài hoặc bất cứ cuộc chơi nào khác tương tự. Họ bắt buộc phải tìm hiểu luật mà những người chơi khác đang thực hiện trên thị trường.

Bây giờ hãy hình dung rằng phe đối diện đang hoàn toàn kiểm soát thị trường; đang nắm quyền kiểm soát và làm chủ cuộc chơi đối với mã cổ phiếu mà bạn đang muốn giao dịch. Nếu bạn có hiểu được bước đi của họ - chúc mừng bạn đã có thể kiếm tiền. Bạn cần phải biết được khi nào bạn cần mua, khi nào bạn cần bán, khi nào bạn cần mua lại, … Nhưng sự thật là phía đối thủ của bạn họ không thể xác định được khi họ chỉ chơi một mình. Anh ta có thể nắm giữ cổ phiếu dựa trên rất nhiều các điều kiện mà đôi khi anh ta cũng không thể biết hết được. Cũng có khi anh ta chỉ nắm giữ cổ phiếu chỉ vì khăng khăng với quan điểm rằng thị trường đang trong xu hướng tăng và anh ta đang có vị thế tốt, anh ta có thể đang có lợi nhuận vượt mức kỳ vọng nhưng anh ta không thể khẳng định rằng khi nào anh ta sẽ thay đổi kế hoạch. Tuy nhiên, vẫn tồn tại một số dấu hiệu khó có thể che dấu mang lại cơ hội cho những trader giàu kinh nghiệp cơ hội để đánh giá những gì đang xảy ra trong tâm trí của người đứng sau hậu trường.

Hiếm khi những cá nhân hoặc nhóm nhà đầu tư lớn nắm quyền kiểm soát một hoặc nhóm cổ phiếu nhất định công khai thừa nhận việc họ đang thực hiện trên thị trường. Tuy nhiên, hãy để ý đến bài báo chiều thứ Bảy ngày 24 tháng 2 năm 1923 *(bài này viết vào ngày 17/03/1923 – AKVSA)*, chúng ta đã thấy Edwin LeFevre phỏng vấn Lawrence Livingston –

người mà chúng ta đều biết đến như một "tay to" trên thị trường. Bất kể mục đích của Lefevre che giấu tên của vị anh hùng trong của anh ta, chúng tôi cũng sẽ không tiết lộ danh tính của người này với những ai không phát hiện ra. Người hùng được gọi với tên Livingston đã thực hiện được điều tuyệt vời nhất từ trước đến nay, đó là công khai những điểm mạnh và yếu trong cách kinh doanh chứng khoán bên cạnh việc chỉ ra rất nhiều những quan niệm sai lầm thường thấy trên thị trường đặc biệt là trên phố Wall. *(Nếu bạn cũng chưa biết Livingston là ai thì xin mạn phép cụ bật mí: đó là "Nick name" của Jesse Livermore do phóng viên Lefevre thay đổi - AKVSA)*

Trong bài viết trên, chúng ta đã thấy được cách vận hành của thị trường và cuộc chơi của những "tay to". Và ngay khi bài viết về Livingston được truyền đi trong giới đầu tư thì chúng ta hãy bắt đầu phân tích nó.

Chúng ta sẽ bắt đầu cuộc thảo luận với vấn đề "thao túng"; ai là người thao túng thị trường; thao túng là thế nào; chúng ta không quá đi sâu vào các định nghĩa về câu chữ mà sẽ tập trung tới những kết quả có thể đạt được khi nghiên cứu chủ đề này.

Livingston cho rằng mục đích của sự thao túng thường xuyên là công tác thúc đẩy thanh khoản cho cổ phiếu để người vận hành có thể giao dịch một lượng lớn khi anh ta muốn; mục đích của họ là tạo nên một thị trường rộng lớn để thực hiện các lệnh bán; trong phạm vi bài học của chúng ta, chúng ta sẽ quan tâm tới thao túng trên các khía cạnh: (1) Nó là sự kích động mua khi người vận hành muốn bán và tạo kích động bán khi người vận hành muốn mua. (2) Nó được sử dụng khi thị trường bắt đầu giai đoạn tăng hoặc giảm giá. (3) Nó thường xuyên được tạo ra các hiệu ứng rũ bỏ các nhà đầu tư không đủ kiên nhẫn rời bỏ vị thế của mình để chuẩn bị cho xu hướng tiếp theo.

Mỗi cổ phiếu trên thị trường đa phần đều cho chúng ta ba giai đoạn rõ ràng với vai trò của người tạo lập ở phía mua; (1) giai đoạn tích lũy; (2) giai đoạn tăng trưởng; (3) giai đoạn phân phối. Khi nhà tạo lập đứng ở phe bán chúng ta sẽ bắt đầu với (1) giai đoạn phân phối; (2) giai đoạn giảm giá; (3) giai đoạn mua lại.

Yêu cầu quan trọng đối với nhà đầu tư là phải tự xác định giai đoạn hiện tại của mã cổ phiếu họ quan tâm trong quá trình nghiên cứu tìm hiểu. Nói theo cách khác, nhà đầu tư phải có phân tích và cảm nhận chính xác xu hướng của cổ phiếu và hoạt động hài hòa với những đối tượng đang thao túng trên thị trường cùng với mục đích của anh ta.

Livingston thừa nhận rằng mục tiêu thao túng khi bán là bán được khối lượng lớn cổ phiếu ở mức giá tốt nhất ra công chúng và tạo nên môi trường nơi nhiều "cừu non" hào hứng mua vào. Những nhà tạo lập thị trường sẽ hào hứng phân phối cổ phiếu giá cao cho số lượng lớn người chơi hơn là số ít. Trong trường hợp một lượng lớn cổ phiếu được bán ra cho một số ít người nắm giữ, có thể dẫn đến việc đa số nhà đầu tư sẽ đồng thời bán cổ phiếu ra dẫn đến một cú breakout về giá cổ phiếu. Trong trường hợp nhiều nhà đầu tư nhỏ lẻ cùng mua với một số lượng cổ phiếu, và số cổ phiếu này có thể phân tán rộng khắp và không chịu ảnh hưởng như nhau; họ nhận ra rằng thị trường vẫn đang trong trạng thái cân bằng và tiếp tục bán với khối lượng nhỏ theo nhiều lần khác nhau.

Tiếp theo chúng ta đến với câu nói kinh điển của Jame R. Keene "Phương thức để bán cổ phiếu ra cộng đồng đó là thao túng giá ở mức cao nhất có thể và bán chúng trên đà giá xuống". Đây là một nguyên tắc nổi tiếng trong giới thao túng thị trường, lý thuyết này đã được ứng dụng bởi những người đứng đầu và vận hành phố Wall.

Chúng ta có trường hợp hiện tại của mã Standard Oil của New Jersey trước khi thông báo 400% cổ tức. Chiến dịch này đã được bắt đầu từ năm 1922 khi cổ phiếu biến động trong khoảng 170 đến 180. Một cú phá vỡ giả tạo đỉnh tại 198 dẫn đến một biên giá xuống trong khoảng 185-180 và cho nhịp tăng chính bước vào cuộc chơi, giá tăng trưởng gần như thẳng đứng với một vài nhịp điều chỉnh chỉ từ 3 đến 5 điểm cho đến khi giá chạm mốc 225. Tiếp sau đó là một đà tăng 25 điểm thậm chí không có khoảng 3 giá điều chỉnh.

Ngay khi giá chạm mốc 250, lực bán đã bắt đầu xuất hiện, giá cổ phiếu bắt đầu di chuyển theo đà giảm cũng theo cách mà nó đã tăng. Các mức giá bán đã được khớp và giá quay lại với mức 184. Ngay sau đó là việc thay đổi mã niêm yết, và mã cổ phiếu mới đang được bán ở mức 44, tương đương với 220 của mã cổ phiếu cũ.

Hãy tưởng tượng rằng mục đích đẩy giá lên mốc 250 và bán tại đó. Tính thanh khoản của cổ phiếu lúc này nằm trong khoảng 225 đến 215 hoặc 220. Nếu trong quá trình tích lũy trước giá trung bình ở 180, như vậy người nắm giữ đã lãi được trung bình khoảng 40 giá. Từ góc nhìn của người thao túng, đó được coi là một nghệ thuật được thực hiện bởi bàn tay khôn khéo (cao tay).

Có vẻ như một sự trái ngược với quy luật thông thường, một vật phẩm, hàng hóa càng được mong muốn thì giá của nó càng cao đã bị đảo ngược trên phố Wall. Giá cổ phiếu tăng, hấp dẫn các nhà đầu tư đang nắm giữ và các nhà đầu tư hào hứng mua vào cổ phiếu. Những người đang nắm trong tay với mức lãi hai chục giá rất kỳ vọng họ sẽ lãi được năm chục giá trong tương lai; những người đang lãi năm chục giá lạc quan kỳ vọng họ sẽ có trăm giá. Thay vì thoát hàng từng phần hoặc chốt lãi tại mức giá hiện tại, những nhà giao dịch non tay vẫn giữ sự hào hứng mua thêm cùng với kỳ vọng kiếm thật nhiều lợi nhuận trên cổ phiếu đang nằm trong khoảng có lãi, dần dần qua thời gian anh ta sẽ nhận ra rằng mình đang nằm trên đỉnh với một số lượng lớn cổ phiếu. Những hành vi mua này thường tập trung khi giá được lái tăng đến mức cao trong điều kiện gần như không bị gián đoạn hoặc phản ứng mạnh cho đến khi giá đạt đến mục tiêu. Kiểu di chuyển nom có vẻ bền vững này rất thuyết phục những người mua tham gia vào thị trường tương ứng với mức độ khẩn trương và quyết tâm cùng với tâm lý sợ nhỡ mất thời cơ tham gia vào một món hời trước mắt. Điều này tất nhiên phản ánh tâm lý của những người tham gia và chịu trách nhiệm cho các hành động của họ.

Mặt trái của những nguyên lý phổ thông chỉ ra phương thức hành động thích hợp cho những nhà giao dịch thức thời. Những người mua, nắm giữ cố phiếu, mua bổ sung khi giá tăng và cuối cùng khi nhận thấy nguy cơ tác động đến vị thế của mình, họ sẵn sàng thoát khỏi thị trường giống như E. H. Harriman, bên cạnh vai trò nhà quản lý đường sắt, một doanh nhân nổi tiếng đồng thời cũng là một người nắm giữ khối lượng lớn các cổ phiếu và thành công trên

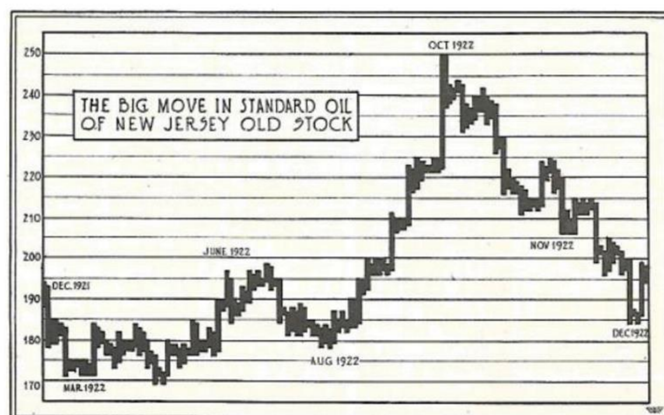
thị trường. Sau khi tổ hợp Northern Sercurities giải thể, Union Pacific nhận thấy họ đang nắm giữ vài nghìn cổ phiếu của Northern Pacific và Great Norther. Quá trình bùng nổ cổ phiếu ngành đường sắt trong những năm 1905 – 1906, những mã đầu ngành tăng tới 252.5 và đạt ngưỡng 348. Harriman đã bán tất cả cổ phiếu Northern Pacific với giá trung bình 208.75 và Great Northern ở giá 304.5, và bằng cách đó ông ta thu về lợi nhuận thuần lên tới $58,000,000 và đây là mức lợi nhuận lớn nhất ghi nhận trong lịch sử trong ngành đường sắt với một chiến dịch đầu tư đơn lẻ.

Nếu tất cả trader trên thị trường chứng khoán đều hành động theo cách của Harriman, bán khi giá tăng và hoàn tất quá trình bán khi cổ phiếu đang mạnh, điều này là bất khả thi cho các nhà thao túng thị trường khi nói rằng "Chúng tôi lái giá lên mức cao nhất có thể và bán chúng trên đà giá giảm".

Những người thao túng thị trường cố gắng đảo ngược các quy luật trên thị trường, điều đó mở ra cơ hội cho những trader muốn tìm kiếm cơ hội cho mình. Vì khi bên thao túng đảo ngược các quy tắc phổ thông trên thị trường và cộng đồng cũng đồng loạt đảo ngược các quy tắc bắt buộc họ phải ngay lập tức tuân theo và định hình lại quy tắc mới trong giao dịch.

Lỗi phổ biến

Tuy nhiên, có một điểm yếu của số đông bên cạnh tính tham lam là nguyên nhân đưa đẩy các nhà đầu cơ nắm giữ và mua thêm cổ phiếu nhằm tăng số lượng nắm giữ. Đó là mua thêm khi giá giảm, bất kể đà giảm đó có nằm trong nhịp thao túng hay không hay có dấu hiệu của một sự đảo chiều thực sự của giá cổ phiếu trên thị trường. Thói quen mua cổ phiếu ở giá 90 bởi vì mọi người nhìn thấy nó rẻ khi so sánh với mức giá cao gần nhất ở ngưỡng 100, đó chính là tâm lý mang lại khoản lỗ từ mười đến hai mươi thậm chí ba mươi giá cho các trader. Ban đầu cổ phiếu đó có thể có giá trị ở mức 75, và các tổ chức thao túng bắt đầu hoạt động với việc bắt đầu thoát hàng ở mức giá đó hoặc cao hơn. Do đó việc đẩy giá lên có thể chỉ là bước sơ bộ *(ngày nay chúng ta biết đến khái niệm PSY – preliminary of supply - AKVSA)*. Quá trình bán có thể bắt đầu từ mốc $100. Theo thời gian, giá bắt đàu giảm tới 90 và tới đây không còn nghi ngờ gì khi khối lượng lớn cổ phiếu được bán ra. Hãy ghi nhớ rằng "tay to" không quan điểm mức giá trung bình trong biên hoặc mức giá 90, họ sẽ giữ mốc 75. Như vậy với việc bắt đầu bán ở mức 100, họ có thể bán thẳng giá rơi xuống mức 50 với tính toán mức giá trung bình ở ngưỡng 75. Nguy cơ cho cách vận hành này nằm ở sự ảo tưởng rằng đó là một cổ phiếu rẻ bởi khoảng cách hai mươi đến ba mươi điểm cách xa đỉnh. Một ví dụ khá rõ ràng với mã cổ phiếu Standard Oil của New Jersey. Những người nhìn thấy giá 250 sẽ nghĩ rằng cổ phiếu này rẻ khi ở giá 225; nhưng điều này không cản trở việc giá giảm về 185, như vậy những người mua ở mức 225 đang gặp phải vấn đề.

Anh bạn Livingston của chúng ta cho hay: "Giá vốn của cổ phiếu được trả về trong xu hướng giảm. Thật ngạc nhiên với số lượng cổ phiếu người ta có thể bán ra trong đà giảm giá". Hãy nhìn theo một hướng khác, việc công chúng mua vào một khối lượng lớn cổ phiếu khi nó được bán ở giá khá cao thật đáng kinh ngạc. Và Livingston không nói, có bao nhiêu người sẽ mua cổ phiếu khi giá tăng; ông ấy không muốn phổ biến theo cách đó. Anh ta lái nó lên và bán nó xuống, và tìm kiếm điểm mà đa số người mua sẵn sàng vào cuộc – điểm mà anh ấy gọi là điểm hồi (Reaction), và anh ta có đủ thanh khoản cho hoạt động xả cổ phiếu ra cho những người tình nguyện mua nó vào.

Hy vọng những nội dung trên đã mang lại cho học viên cái nhìn cơ bản về người vận hành trên thị trường, những hoạt động thao túng có thể diễn ra và những sai lầm nếu họ gặp phải, họ sẽ phải nỗ lực tránh lặp lại nó trong tương lai. Thời điểm vào hàng không phải tại mức giá cao nhất được ghi nhận trên thị trường; cũng không phải là khi báo chí tung tin về một xu hướng tăng trưởng của một mã cổ phiếu hoặc một lĩnh vực ngành nghề; cũng không phải khi vô vàn những mảnh tin về một công ty xuất hiện tràn lan trên mặt báo và đặc biệt, quan trọng hơn tất cả, mua vào khi giá cổ phiếu giảm đâu đó thấp hơn mức đỉnh mới khiến cho chúng ta nghĩ giá đang rẻ. Đó không phải thời điểm tốt để vào hàng.

Thời điểm mua

Thời điểm mua tốt là khi không có ai nhắc tới bất cứ điều gì về cổ phiếu đó; khi nó nhìn có vẻ yếu nhưng từ chối giảm xuống những mốc giá thấp hơn khi có khối lượng bán lớn; Khi báo chí bỏ qua nó; khi đám đông nói rằng giá sẽ xuống nhưng mức giá lại được duy trì. Bạn có thể bắt đầu mua vào khi người chơi lớn, người thao túng và Livingstons cũng tham gia vào cuộc chơi. *(đến giờ thì Livingstons không còn tham gia nữa rồi, nhưng những đối tượng khác thì vẫn hoạt động như trăm năm trước – AKVSA).*

Tất nhiên, đánh giá của bạn có thể mắc lỗi, cũng như họ thường xuyên sai. Nhưng ít nhất bạn sẽ có thành tựu bằng việc đảo ngược quy luật của việc mua khi giá lên, mua đỉnh hoặc mua trên đà giá xuống. Lúc này bạn đang có cơ hội cảm nhận chiến thắng và lợi nhuận tới trong phần lớn các giao dịch của bạn.

(Kỳ 2: Quá trình tăng giá – Thời điểm tốt nhất để Mua – Bán; Đăng tải trên tập san AKVSA tháng 01 năm 2022; Mời độc giả đón xem)